

Dokument s plenarne sjednice

A9-0335/2023

7.11.2023

IZVJEŠĆE

o provedbi Uredbe o geografskom blokiranju iz 2018. na jedinstvenom
digitalnom tržištu
(2023/2019(INI))

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

Izvjestiteljica: Beata Mazurek

Izvjestitelji za mišljenja pridruženih odbora u skladu s člankom 57. Poslovnika:
Sabine Verheyen, Odbor za kulturu i obrazovanje
Karen Melchior, Odbor za pravna pitanja

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	7
MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE	17
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVNA PITANJA	23
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	32
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	33

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

1. Uvod.

U ovom se izvješću o provedbi preispituje provedba Uredbe (EU) 2018/302 o geografskom blokiranju (dalje u tekstu „Uredba“) od početka njezine primjene 3. prosinca 2018. Uredba je bila jedna od mjera strategije jedinstvenog digitalnog tržišta donesene u zadnjem mandatu Komisije 2014. – 2019. radi osiguravanja boljih uvjeta pristupa robni i uslugama za pojedince i poduzeća.

Cilj je ovog izvješća o provedbi razmotriti do koje je mjere Uredba uspješno pridonijela boljoj integraciji unutarnjeg tržišta i do koje je mjere to dovelo do boljih uvjeta za potrošače i više mogućnosti za poslovanje. Nakon prvog evaluacijskog izvješća Komisije o provedbi objavljenog 2020. vrijeme je za planiranje sljedećeg evaluacijskog izvješća te uredbe koje bi se trebalo provesti i predstaviti Komisiji 2025., u skladu s klauzulom o preispitivanju iz članka 9. Uredbe.

2. Područje primjene i cilj Uredbe.

Uredbom se zabranjuju neopravdana geografska ograničenja za robu i usluge u EU-u. Posebno se bavi pitanjem geografskog blokiranja i neopravdane diskriminacije klijenata isključivo na temelju njihova državljanstva, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana kako bi se olakšao pristup prekograničnim ponudama na unutarnjem tržištu. Točnije, člankom 3. Uredbe zabranjuje se blokiranje pristupa internetskim stranicama i preusmjeravanje bez prethodnog pristanka klijenta. U članku 4. Uredbe definirane su specifične situacije u kojima ne može postojati opravdani razlog za geografsko blokiranje i u kojima bi klijenti iz neke druge države članice trebali moći „kupovati kao lokalno stanovništvo“. Međutim, Uredbom se ne zahtijeva od trgovaca da aktivno prodaju i obavljaju dostavu preko granica. U članku 5. Uredbe uključena je posebna odredba o nediskriminaciji za raspon sredstava plaćanja koje trgovci prihvaćaju.

Područje primjene Uredbe usklađeno je s područjem primjene Direktive o uslugama, tako da se ne primjenjuje na sektore kao što su audiovizualne usluge, maloprodajne finansijske usluge, usluge u području prometa ili električke komunikacijske usluge. Usto, članak 4. Uredbe ne primjenjuje se na električki isporučene usluge koje nisu audiovizualne prirode, čija je glavna značajka omogućavanje pristupa i korištenje djelima zaštićenima autorskim pravom (kao što su e-knjige, glazba, igre ili softver s interneta). Međutim, člankom 9. utvrđuje se klauzula o preispitivanju koja obvezuje Komisiju da redovito ocjenjuje Uredbu, a posebno opseg njezine primjene te to treba li se ona primjenjivati i na električki isporučene usluge, čija je glavna značajka omogućavanje pristupa i korištenje djelima zaštićenima autorskim pravom.

3. Prvo kratkoročno preispitivanje Uredbe.

Zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 kasnila je finalizacija prvog izvješća Komisije pa

je evaluacijsko izvješće objavljeno 30. studenog 2020. (COM(2020)0766)¹.

U evaluacijskom izvješću analizira se prvih 18 mjeseci provedbe Uredbe. Izvješće pokazuje da postoji znatna razina osviještenosti potrošača i da su očekivanja posebno visoka u pogledu uskraćivanja usluga prekogranične dostave, iako taj aspekt nije obuhvaćen Uredbom. U izvješću su navedeni neki početni pozitivni učinci Uredbe, kao što je smanjeno blokiranje pristupa internetskim stranicama ili preusmjeravanje klijenata na druge internetske stranice. S druge strane, bilo je znatnih kašnjenja u ovlašćivanju izvršnih tijela u većini država članica. I dalje postoje prepreke u koracima registracije i plaćanja. Poboljšanja u pogledu tih pitanja mogu se očekivati u bližoj budućnosti, posebno kad stupe na snagu mjere za e-trgovinu iz strategije jedinstvenog digitalnog tržišta i kad se poveća pravna predvidivost. Međutim, kako bi se za potrošače i poduzeća ostvario puni potencijal jedinstvenog tržišta, trebalo bi razmotriti dodatna djelovanja kojima je cilj uklanjanje prepreka i smanjivanje opterećenja za pružanje prekograničnih usluga, posebno usluga dostave paketa.

U izvješću se razmatra i moguće povećanje područja primjene Uredbe o geografskom blokiranju, među ostalim za sadržaj zaštićen autorskim pravom. Podaci predstavljeni u izvješću upućuju na to da bi se učinci takvog povećanja područja primjene razlikovali po vrsti sadržaja, ovisno o razini potražnje potrošača i dostupnosti sadržaja u EU-u. Za povećanje područja primjene na audiovizualni sadržaj ističu se moguće koristi za klijente, posebno u pogledu dostupnosti većeg izbora sadržaja preko granica. U izvješću je utvrđen i mogući učinak koji bi to povećanje područja primjene imalo na cijelokupnu dinamiku audiovizualnog sektora, ali zaključak je da bi ga trebalo dodatno procijeniti.

Izvješće je objavljeno zajedno s radnim dokumentom službi i studijama² na kojima se temelji analiza koju je provela Komisija. Ne sadrži specifične prijedloge niti konkretan vremenski slijed za reviziju Uredbe. Komisija je pokrenula dijalog s dionicima, posebno kad je riječ o audiovizualnom sadržaju. Komisija će nastaviti nadgledati učinak Uredbe na temelju prikupljenih dokaza i povratnih informacija dionika, kao i na temelju provedbe mjera jedinstvenoga digitalnog tržišta, u cilju sagledavanja napretka u dodatnom smanjenju prekograničnih prepreka.

4. Zaključci.

Uredba se primjenjuje više od četiri godine kao važna inicijativa u okviru strategije jedinstvenog digitalnog tržišta. Iako je izvješće Komisije iz 2020. pokazalo da postoje neki pozitivni pomaci zahvaljujući provedbi ove Uredbe, i dalje ima prostora za poboljšanja. Kako je sama Komisija izjavila, kad je riječ o provedbi Uredbe potrebni su dodatni dokazi o djelotvornosti, proporcionalnosti i odvraćajućem učinku različitih provedbenih mjer na nacionalnoj razini u kontekstu transakcija između poduzeća. Komisija također je htjela pomno nadzirati učinkovitost velikih razlika u najnižim i najvišim kaznama među državama članicama i unutar njih.

Zasad zaključci Komisije o provedbi pokazuju ograničenu osviještenost potrošača, ali i neke početne pozitivne učinke. Primjerice, smanjeno je blokiranje pristupa/registracije na internetskim stranicama ili preusmjeravanje potrošača na druge internetske stranice. S druge

¹ Izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o prvoj kratkoročnoj evaluaciji Uredbe o geografskom blokiranju.

² [Radni dokument osoblja Komisije i studije o geografskom blokiranju](#)

strane, bilo je znatnih kašnjenja u ovlašćivanju izvršnih tijela u većini država članica. Nadalje, trgovci i dalje nevoljko nude mogućnost prekogranične dostave, koja nije dio obveza koje su trenutno utvrđene Uredbom. U bližoj budućnosti trebala bi se očekivati poboljšanja u pogledu tih pitanja, posebno kad stupe na snagu mjere za e-trgovinu strategije jedinstvenog digitalnog tržišta i kad se poveća pravna predvidivost.

5. Daljnji koraci.

Podaci o izvedivosti proširenja područja primjene Uredbe, posebno za sadržaj na internetu zaštićen autorskim pravom, pokazuju da bi se učinci razlikovali po vrsti sadržaja, ovisno o razini potražnje potrošača i dostupnosti sadržaja u EU-u. Na primjer, učinci koje bi proširenje područja primjene Uredbe na neke usluge imalo na dobrobit potrošača mogli bi biti i negativni jer bi cijene mogle rasti u određenim državama članicama u kojima su te usluge trenutno jeftinije. U izvješću su utvrđene moguće koristi, posebno za audiovizualni sadržaj, čija je dostupnost često ograničena nacionalnim granicama i kojem je pristup često geografski blokiran. Međutim, u izvješću su utvrđeni i mogući izazovi za ulaganje u proizvodnju sadržaja te posljedice za ekosustav čitavog sektora i utjecaj na dobrobit, zbog čega su nužne dodatne procjene. Učinci proširenja područja primjene Uredbe uvelike bi ovisili o praksama licenciranja autorskog prava i razmatranjima propisa o autorskom pravu.

Komisija je pokrenula dijalog s dionicima, posebno o audiovizualnom sadržaju, u cilju poticanja širenja kvalitetnog sadržaja diljem EU-a. Izvješće o ishodima i zaključcima tog dijaloga trebalo bi objaviti i predstaviti Parlamentu.

U ovom trenutku čini se kao da će se potpuni učinci Uredbe pokazati s vremenom, uz jačanje izvršavanja i početak primjene drugih mjerodavnih mjera (za e-trgovinu) te nakon što bude bilo moguće procijeniti cjelokupan utjecaj krize izazvane bolešću COVID-19 na različite relevantne sektore. Daljnje bi mjere u međuvremenu trebalo usmjeriti na daljnje praćenje i osvješćivanje te jačanje izvršavanja i provedbe smjernica. Na kraju, možda će biti potrebno dodatno zakonodavno djelovanje za određene nedostatke koji su otkriveni u prethodnim godinama. U skladu s tim, trebalo bi planirati još jednu analizu provedbe Uredbe u bliskoj budućnosti. Na temelju ishoda tog praćenja utvrdit će se jesu li potrebne izmjene Uredbe za povećanje područja primjene ili ikakve druge daljnje mjere, uključujući odgovarajuću zakonodavnu intervenciju, kako bi se ostvario njezin puni potencijal.

6. Stajalište izvjestiteljice.

Uzimajući u obzir prethodno navedene argumente, izvjestiteljica bi se u ovom nacrtu izvješća željela usredotočiti na sljedeća glavna pitanja.

Uredba o geografskom blokiranju i dalje je ključni zakon koji jača ispravno funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Potrošači zaslužuju da su im diljem EU-a jednako dostupni proizvodi i usluge. S obzirom na ograničeno područje primjene Uredbe, moglo bi biti teško riješiti sve probleme koji potkopavaju načelo „kupuj kao lokalno stanovništvo”. Potrebno je stoga da Komisija i države članice analiziraju širi zakonodavni okvir i moguće promjene koje bi mogle olakšati pristup prekograničnim transakcijama, uglavnom u području usluga dostave paketa. Isto tako, za vrijeme evaluacije trebalo bi poduzeti dodatna djelovanja kako bi se ojačalo pravo na „pasivnu prodaju”, koje je u nekim slučajevima potkopano selektivnom distribucijom i ugovorima o isključivim pravima. U međuvremenu, države članice trebaju u potpunosti i bez dalnjeg odgađanja primijeniti i provesti Uredbu o geografskom blokiranju

jer će tek tada biti moguća cjelovita evaluacija. Također bi trebale više surađivati u okviru mreže za suradnju u zaštiti potrošača.

Kako bi se bolje razumjelo područje primjene Uredbe, potrebno je više transparentnosti i pokretanje kampanja za podizanje razine osviještenosti, posebno za trgovce i potrošače. Izvjestiteljica je zabrinuta jer i dalje postoje razlike u cijenama za prekogranične potrošače i jer se prekogranični potrošači često ne mogu registrirati na internetskim stranicama za koje je potrebna registracija ili platiti zatraženu uslugu svojim inozemnim kreditnim karticama. Uz iznimku dobro opravdanih slučajeva, potrošačima ne bi trebao biti onemogućen pristup ponudama dostupnim u drugim zemljama.

Izvjestiteljica žali što je, za razliku od glazbe, e-knjiga, videoigara te softverskih proizvoda i usluga, postignut ograničen napredak u povećanju međukataloške dostupnosti na audiovizualnom tržištu. Iako audiovizualni sadržaj nije u području primjene Uredbe, moguće uključivanje sektora izričito je spomenuto u klauzuli o preispitivanju jer potrošači i dalje prepoznaju ovaj sektor kao sektor koji ima najviše prepreka zbog geografskog blokiranja. Unatoč tome, izvjestiteljica prepoznaje posebno okruženje kreativnog sektora, povezano s ugovorima o licenciranju, zakonima o autorskim pravima i podjelom rizika. Bilo bi idealno vidjeti organski razvoj poslovnih modela koji prepoznaju nova očekivanja potrošača, slično kao u glazbenoj industriji. No potrebno je predvidjeti zakonodavne mjere ako se u samom sektoru ne donesu odgovarajuće promjene.

Potreban je sveobuhvatni pristup kako bi se postigli svi željeni učinci Uredbe. Internetski trgovci, posebno mala poduzeća i mikropoduzeća, i dalje se suočavaju s administrativnim preprekama (kao što su zahtjevi za upis u registar obveznika PDV-a) i nesigurnošću u pogledu zahtjeva za zaštitu potrošača koji se primjenjuju na prekograničnu prodaju. Ova pitanja stoga mogu odvratiti trgovce od aktivnijeg uključivanja u prekograničnu prodaju. Moguće sinergije s drugim mjerama strategije jedinstvenog digitalnog tržišta, kao što su promjene u područjima poreza na dodanu vrijednost (PDV) za prekograničnu e-trgovinu ili usluge prekogranične dostave paketa, potrebno je u potpunosti procijeniti i proširiti. Nadalje, izvjestiteljica poziva Komisiju da državama članicama pruži dodatne smjernice o primjeni Uredbe i njezinoj povezanosti s Direktivom o uslugama.

Izvjestiteljica smatra da je ključno da Komisija nastavi s analizom učinaka na ponašanje potrošača i trgovaca prouzročenih pandemijom bolesti COVID-19 kojima nije posvećena dovoljna pozornost u izvješću Komisije za 2020.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Uredbe o geografskom blokiranju iz 2018. na jedinstvenom digitalnom tržištu (2023/2019(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/302 od 28. veljače 2018. o rješavanju pitanja neopravdanoga geografskog blokiranja i drugih oblika diskriminacije na unutarnjem tržištu na temelju državljanstva, mesta boravka ili mesta poslovnog nastana klijenata¹ (Uredba o geografskom blokiranju),
- uzimajući u obzir Direktivu 2006/123/EZ od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu² (Direktiva o uslugama),
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/22/EZ od 23. travnja 2009. o sudskim nalozima za zaštitu interesa potrošača³,
- uzimajući u obzir Direktivu 2010/13/EU od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga⁴ (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama),
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/789 od 17. travnja 2019. o utvrđivanju pravila o ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava koja se primjenjuju na određene internetske prijenose organizacija za radiodifuziju i reemitiranja televizijskih i radijskih programa⁵,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/1128 od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu⁶ (Uredba o prenosivosti),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/2394 od 12. prosinca 2017. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za izvršavanje propisâ o zaštiti potrošača⁷ (Uredba o suradnji u zaštiti potrošača),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/782 od 29. travnja 2021. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prijevozu⁸,

¹ SL L 60 I, 2.3.2018., str. 1.

² SL L 376 I, 27.12.2006., str. 36.

³ SL L 110, 1.5. 2009., str. 30.

⁴ SL L 95, 15.4.2010., str. 1.

⁵ SL L 130, 17.5. 2019., str. 82.

⁶ SL L 168, 30.6.2017., str. 1.

⁷ SL L 345, 27.12.2017., str. 1.

⁸ SL L 172, 17.5.2021., str. 1.

- uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 30. studenoga 2020. o prvom kratkoročnom preispitivanju Uredbe o geografskom blokiranju (COM(2020)0766) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2020)0294),
 - uzimajući u obzir studiju Komisije iz 2020. pod naslovom „The impacts of the extension of the scope of the geo-blocking regulation to audiovisual and non-audiovisual services giving access to copyright protected content” (Utjecaji proširenja područja primjene Uredbe o geografskom blokiranju na usluge kojima se omogućuje pristup sadržaju zaštićenom autorskim pravom koji jest i onom koji nije audiovizualne prirode),
 - uzimajući u obzir studiju Komisije iz svibnja 2016. pod naslovom „Mystery shopping survey on territorial restrictions and geo-blocking in the European Digital Single Market” (Istraživanje o teritorijalnim ograničenjima i ograničenjima pristupa na temelju lokacije na europskom jedinstvenom digitalnom tržištu, provedeno u obliku tajnog kupovanja),
 - uzimajući u obzir studiju Komisije iz 2019. pod naslovom „Flash Eurobarometer 477 on Accessing Content Online and Cross-border Portability of Online Content Services, Cross-border Access to Content Online, and Intra-EU Calls” (Flash Eurobarometar br. 477 o pristupu sadržaju na internetu i prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja, prekograničnom pristupu sadržaju na internetu i pozivima u EU-u),
 - uzimajući u obzir studiju Komisije iz svibnja 2020. pod naslovom „Mystery shopping survey on territorial restrictions and geo-blocking in the European Digital Single Market” (Istraživanje o teritorijalnim ograničenjima i ograničenjima pristupa na temelju lokacije na europskom jedinstvenom digitalnom tržištu, provedeno u obliku tajnog kupovanja),
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
 - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za kulturu i obrazovanje i Odbora za pravna pitanja,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (A9-0335/2023),
- A. budući da je cilj Uredbe o geografskom blokiranju poboljšati pristup robi i uslugama za klijente i sprječiti neopravданu diskriminaciju klijenata na jedinstvenom tržištu sljedeći četiri specifična cilja, a to su poboljšanje transparentnosti za klijente omogućavanjem pristupa internetskim stranicama ili aplikacijama na cijelom jedinstvenom tržištu, sprečavanje neopravdane razlike u postupanju u smislu pristupa robi i uslugama za klijente na cijelom jedinstvenom tržištu, poboljšanje javnog izvršavanja u vezi s neopravdanim geografskim blokiranjem i bilo kojom drugom diskriminacijom na temelju mjesta boravka, poslovnog nastana ili državljanstva klijenta, uz istodobno povećanje pravne sigurnosti za poduzeća koja obavljaju prekogranične transakcije;
- B. budući da je opći cilj Uredbe o geografskom blokiranju osigurati da se gospodarski

subjekti prema klijentima u EU-u (uključujući potrošače i druge krajnje korisnike) odnose na isti način, bez obzira na njihov geografski položaj, državljanstvo ili mjesto prebivališta;

- C. budući da je Parlament zatražio da Komisija pažljivo procijeni moguće uključivanje elektronički isporučenih usluga, čija je glavna značajka omogućavanje pristupa i korištenja djelima zaštićenim autorskim pravom ili drugim zaštićenim sadržajima, u područje primjene Uredbe o geografskom blokiranju; budući da je Komisija u skladu s člankom 9. Uredbe o geografskom blokiranju bila obvezna provesti takvu procjenu do 23. ožujka 2020.; budući da se u izvještu Komisije o prvoj kratkoročnoj reviziji Uredbe o geografskom blokiranju u pogledu audiovizualnog sadržaja navodi da europski potrošači u prosjeku imaju pristup samo 14 % filmova dostupnih na internetu u EU-²⁷⁹; budući da se pristup znatno razlikuje među državama članicama jer potrošači u Grčkoj imaju pristup 1,3 % svih naslova dostupnih u svim državama članicama EU-a, dok potrošači u Njemačkoj imaju pristup 43,1 % svih filmskih naslova dostupnih u svim državama članicama;
- D. budući da je Europski parlament na plenarnoj sjednici u ožujku 2021. održao raspravu o evaluaciji Uredbe o geografskom blokiranju na kojoj je više puta upućen poziv Komisiji na donošenje zakonodavnog prijedloga za uključivanje audiovizualnih usluga u područje primjene te uredbe; budući da je Komisija tijekom te rasprave najavila da planira pokrenuti dijalog s dionicima kako bi se utvrdilo kako potaknuti veće širenje audiovizualnog sadržaja diljem EU-a te da se obvezala procijeniti napredak postignut do kraja 2022. i zatim odlučiti o sljedećim koracima i razmotriti različite opcije, uključujući zakonodavne intervencije;
- E. budući da broj potrošača koji žele pristupiti audiovizualnim sadržaju koji je dostupan u drugim državama članicama kontinuirano raste; budući da Komisija stoga namjerava pokrenuti dijalog s dionicima u cilju poticanja širenja kvalitetnog sadržaja diljem EU-a; budući da je taj dijalog uvršten u Akcijski plan za medijski i audiovizualni sektor¹⁰ kao mjera br. 7; budući da je tijekom dijaloga s dionicima istaknuta središnja uloga teritorijalnog funkciranja audiovizualnog sektora, koji je od izuzetne važnosti za EU i na gospodarskoj i na kulturnoj razini te ključan za očuvanje kulturne i jezične raznolikosti EU-a te medijskog pluralizma;
- F. budući da je građanima koji žive u pograničnim regijama ili pripadaju jezičnim manjinama katkad onemogućen pristup sadržajima na njihovim materinjim jezicima zbog geografskog blokiranja, što može ograničiti njihov pristup kulturnim sadržajima; budući da bi porast sadržaja na zahtjev i promjena obrazaca korištenja audiovizualnih sadržaja mogli potaknuti preispitivanje Unijina pristupa licenciranju sadržaja;
- G. budući da su se države članice suočile s poteškoćama i kašnjenjima u prenošenju Uredbe o geografskom blokiranju;
- H. budući da se Uredba o geografskom blokiranju mora razmatrati u kontekstu cjelokupnog paketa mjera za e-trgovinu te u svjetlu drugog povezanog zakonodavstva, posebno u pogledu usluga prekogranične dostave paketa, Uredbe o suradnji u zaštiti potrošača i Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama, uzimajući u obzir njezin

⁹ [COM\(2020\)0766](#).

¹⁰ [COM\(2020\)0784](#).

potencijal za poticanje prekogranične e-trgovine u Europi, koja je preduvjet za potpuno funkcioniranje jedinstvenog digitalnog tržišta;

1. uviđa neiskorišteni potencijal za prekogranične gospodarske aktivnosti i ističe da bi se te aktivnosti mogle potaknuti uklanjanjem preostalih prepreka u vidu geografskog blokiranja, čime bi se osiguralo neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta i zajamčilo da svi europski građani imaju jednak pristup robi i uslugama bez obzira na njihovu lokaciju, uz dodatno promicanje slobodnog kretanja proizvoda i usluga u skladu s načelima Uredbe o geografskom blokiranju; naglašava potrebu za podizanjem razine osviještenosti potrošača jer mnogi građani i dalje nisu svjesni postojećih pravila, zbog čega imaju nisku razinu povjerenja u prekograničnu internetsku kupovinu; poziva na dodatne mјere s ciljem uklanjanja prepreka i smanjivanja opterećenja za pružanje prekograničnih usluga kako bi se ostvario puni potencijal jedinstvenog tržišta za potrošače i poduzeća te na bolju provedbu mјera na nacionalnoj razini kako bi se osigurala učinkovitost Uredbe o geografskom blokiranju;
2. naglašava važnost Uredbe o geografskom blokiranju u izgradnji snažnijeg, dosljednijeg, pristupačnijeg i pravednijeg unutarnjeg tržišta za sve građane i poduzeća u EU-u, bez diskriminacije ili bilo kakvih neopravdanih prepreka te bez obzira na njihovo državljanstvo, mjesto boravka ili poslovnog nastana; ističe da je potrebno poduzeti daljnje korake kako bi se ostvario puni potencijal Uredbe, među ostalim jačanjem pravnog okvira koji podupire prekograničnu razmjenu robe i usluga;
3. primjećuje da je Komisija objavila prvo kratkoročno preispitivanje Uredbe o geografskom blokiranju (COM(2020)0766) sedam mjeseci nakon roka utvrđenog u Uredbi; prepoznaje da je to prvo preispitivanje provedeno prije početka pandemije bolesti COVID-19, što znači da se promjene ponašanja potrošača i trgovaca koje je uzrokovala pandemija ne odražavaju u izvješću Komisije za 2020.; podsjeća na promjene u navikama potrošača i sve veću sklonost internetskoj kupovini robe i usluga, što je dodatno pojačano učincima pandemije bolesti COVID-19; uviđa porast aktivnosti na internetu, uključujući e-trgovinu, digitalne usluge i rad na daljinu, iz čega je vidljiva potreba za stabilnim i uključivim jedinstvenim digitalnim tržištem koje zadovoljava potrebe potrošača koje se stalno mijenjaju; stoga naglašava da je potrebno donijeti daljnje zaključke na temelju novih podataka iz tog područja i razmotriti uvođenje dopunskih mјera za smanjenje fragmentacije tržišta i uklanjanje neopravdanih prepreka, uzimajući pritom u obzir da je 12 % poduzeća u EU-u¹¹ započelo ili povećalo napore u prodaji robe ili usluga putem interneta kao odgovor na pandemiju, te poboljšati prava i iskustvo potrošača; naglašava potrebu za sveobuhvatnom ponovnom evaluacijom Uredbe o geografskom blokiranju u kontekstu ubrzane digitalne transformacije, među ostalom i njezine učinkovitosti, uzimajući pritom u obzir i promjene ponašanja potrošača i trgovaca uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19;
4. poziva države članice da u potpunosti primjenjuju i provode Uredbu o geografskom blokiranju te da odlučno djeluju protiv subjekata koji potrošačima uskraćuju sve pogodnosti koje nudi jedinstveno tržište, među ostalim osiguravanjem odgovarajućih alata za provedbu i jačanjem prekogranične suradnje, među ostalim putem ojačane mreže za suradnju u području zaštite potrošača (CPC); potiče Komisiju da ojača provedbu kako bi se izbjegla rascjepkanost pravila; poziva Komisiju da to omogući tako

¹¹ Eurostat, „*Online sales efforts on the rise due to the pandemic*“ (*Povećanje internetske prodaje zbog pandemije*), 11. travnja 2022.

što će procijeniti različite mjere provedbe koje su do sada koristile države članice kako bi se utvrdilo koje su mjere najproporcionalnije i najučinkovitije te da to podijeli kao najbolju praksu kako bi se potaknuo usklađeni pristup država članica;

5. prepoznaće da postoji širok raspon primjenjivih minimalnih i maksimalnih novčanih kazni među državama članicama i unutar njih; poziva Komisiju da pomnije prati bi li takva odstupanja mogla ugroziti učinkovitost i usklađenu primjenu Uredbe;
6. naglašava potrebu za čvršćim okvirom za prikupljanje i analizu podataka kako bi se bolje razumjeli utjecaj i učinkovitost Uredbe o geografskom blokiranju, među ostalim i njezini učinci na ponašanje potrošača i dinamiku tržišta; napominje da sve veća digitalizacija trgovine robom i uslugama pruža izvrsne prilike za olakšavanje prekograničnog pristupa i promicanje tržišnog natjecanja među različitim poduzećima u EU-u na korist potrošača;
7. prepoznaće potrebu za dodatnim dokazima o djelotvornosti, proporcionalnosti i odvraćajućem učinku različitih provedbenih mjer u državama članicama u kontekstu transakcija između poduzeća; poziva Komisiju da provede sveobuhvatnu studiju utjecaja Uredbe o geografskom blokiranju na transakcije između poduzeća, uz poseban naglasak na malim i srednjim poduzećima (MSP);
8. napominje da jedna trećina svih pritužbi koje su primila ispitana nadležna tijela zapravo nije obuhvaćena Uredbom, uključujući, među ostalim, sadržaj zaštićen autorskim pravima i usluge osiguranja, što ukazuje na to da potrošači doživljavaju geografsko blokiranje u tim područjima osobito problematičnim; ističe da je važno razmotriti potencijalne koristi od proširenja područja primjene Uredbe na nova područja i uvesti mјere za podizanje razine osvještenosti o toj uredbi i svom drugom primjenjivom zakonodavstvu; poziva Komisiju da procjeni bi li propusti u provedbi drugog primjenjivog zakonodavstva nehotice mogli dovesti do pritužbi ili problema u vezi s tom uredbom;
9. napominje da su blokiranje pristupa internetskim sučeljima i preusmjeravanje bili najčešći razlozi za pritužbe u većini država članica; podsjeća da je nova Uredba o suradnji u zaštiti potrošača namijenjena jačanju suradnje u okviru mreže za suradnju u području zaštite potrošača jer predviđa nove postupke i pojačanu uzajamnu pomoć i mehanizme upozoravanja; poziva na ocjenjivanje učinkovitosti tih novih postupaka i mehanizama, ulaganje većih napora u području koordinacije te razvoj strategija usmjerenih na rješavanje najčešćih osnova za pritužbe; naglašava da je potrebno uložiti veće napore u kampanje za podizanje osvještenosti i trgovaca i potrošača;
10. podsjeća na to da se Uredbom o geografskom blokiranju zabranjuje cjenovna diskriminacija na temelju državljanstva, mjesta boravka ili poslovнog nastana potrošača; poziva Komisiju da kontinuirano procjenjuje učinak upotrebe umjetne inteligencije i njezin mogući utjecaj na osvještenost klijenata o praksama geografskog blokiranja, primjerice tako da se takve prakse čine manje vidljivima potrošačima;
11. uviđa da za prekogranične klijente i dalje mogu postojati određene razlike u cijenama, koje se mogu opravdati čimbenicima kao što su različite stope poreza na dodanu vrijednost (PDV) i viši troškovi prekogranične dostave; no vjeruje da se potrošačima ne bi trebao onemogućiti pristup kompetitivnim ponudama koje isti ili drugi pružatelji usluga stavljuju na raspolaganje na jedinstvenom tržištu;

12. priznaje da bi mogli postojati praktični, organizacijski i finansijski problemi, posebno za mala i srednja poduzeća, u vezi s uvođenjem potencijalne obveze za trgovce da dostave proizvode u zemlju boravišta klijenta; žali zbog toga što neki trgovci u svojim uvjetima zabranjuju uporabu metoda samostalnog preuzimanja ili samoorganizacije dostave ili odbijaju poslati proizvode prijevozničkim tvrtkama specijaliziranim za prekograničnu dostavu paketa, što je u suprotnosti s načelima Uredbe o geografskom blokiranju; ističe da ograničenja dostave u prekograničnoj internetskoj prodaji i dalje utječu na više od 50 % pokušaja kupnje, čime se narušavaju očekivanja potrošača; poziva Komisiju i države članice da poduzmu daljnje korake kako bi se olakšao pristup uslugama prekogranične dostave paketa i rad službi za prekograničnu dostavu paketa; podsjeća na to da trgovci ne bi trebali sprečavati prijevozničke tvrtke treće strane da omoguće prekograničnu dostavu proizvoda potrošačima, osobito u slučajevima u kojima trgovac nije pružio takvu mogućnost ili kada trgovci zabranjuju samostalno preuzimanje u trgovini; stoga poziva Komisiju da procijeni u kojoj je mjeri utvrđivanje cjenovno prihvatljivih usluga prekogranične dostave paketa i dalje problem za internetske prodavatelje; smatra da bi Komisija trebala razmotriti mogućnost da u Uredbu uključi još jasnije upućivanje na te usluge dostave paketa koje provode treće strane; poziva Komisiju i države članice da poduzmu daljnje korake kako bi se olakšao pristup uslugama prekogranične dostave paketa i rad službi za prekograničnu dostavu paketa;
13. potvrđuje potrebu za dodatnim razvojem standardizacije i interoperabilnosti i važnost podržavanja postojećih aktivnosti u svrhu poboljšanja standardizacije i općenite kvalitete usluge u području sustava prekogranične dostave paketa te poziva Komisiju da razmotri moguće daljnje korake kojima bi se poduprlo smanjenje troškova otpreme u prekograničnim situacijama;
14. prima na znanje reviziju Uredbe o vertikalnom skupnom izuzeću¹²; poziva Komisiju da se pobrine za to da se sporazumi o selektivnoj distribuciji i sporazumi o isključivim pravima ne zloupotrebljavaju, da ne ugrožavaju pravo na pasivnu prodaju niti ograničavaju slobodan protok robe i usluga preko državnih granica i da ne sprečavaju potrošače da kupe robu i usluge dostupne u drugim državama članicama te preporučuje širu i detaljniju analizu s posebnim naglaskom na učinku tih sporazuma na mala i srednja poduzeća; u tom kontekstu poziva Komisiju da prikladno procijeni učinkovitost članka 6. Uredbe o geografskom blokiranju u kojem je riječ o sporazumima o pasivnoj prodaji te da razmotri uvođenje dodatnih mjera kojima bi se osiguralo da ugovori kojima se ograničava pasivna prodaja ne ugrožavaju konkurentnost, mogućnosti izbora potrošača ili raznolikost tržišta;
15. prima na znanje da u nekim sektorima u EU-u postoje trajna teritorijalna ograničenja u opskrbi, kao što su prepreke koje nameću privatni subjekti (dobavljači) u lancu opskrbe, što može utjecati na trgovce na malo ili trgovce na veliko, a koje mogu otežati ili ograničiti mogućnost trgovaca na malo ili trgovaca na veliko da nabavljaju robu u drugim državama članicama EU-a osim one u kojoj imaju sjedište i/ili ih spriječiti da distribuiraju (tj. preprodaju) robu u drugim zemljama EU-a osim one u kojoj imaju sjedište i da to može doprinijeti višim potrošačkim cijenama; poziva Komisiju da nastavi savjetovanja s dionicima u cijelom EU-u; ponavlja poziv Komisiji da riješi

¹² Uredba Komisije (EU) 2022/720 od 10. svibnja 2022. o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kategorije vertikalnih sporazuma i usklađenih djelovanja (VBER) SL L 134, 11.5.2022., str. 4.

problem negativnog učinka koji teritorijalna ograničenja u opskrbi imaju na tržišno natjecanje kako bi se postiglo potpuno funkcionalno jedinstveno tržište i iskoristile njegove potencijalne koristi za potrošače;

16. žali zbog činjenice da i dalje postoje neke neopravdane prepreke kad je riječ o registraciji i načinima plaćanja na internetu; podsjeća da se zbog toga prekogranični klijenti često ne mogu registrirati na internetskim stranicama koje zahtijevaju registraciju ili platiti zatraženu uslugu bez predočenja podataka kao što su lokalna adresa ili poseban način plaćanja u toj državi ili čak telefonski broj u toj državi, čime se potkopava cilj Uredbe da se omogući „kupovanje kao lokalno stanovništvo”; poziva Komisiju da surađuje s državama članicama i dionicima kako bi se riješile te prepreke i da provede sveobuhvatnu analizu radi predlaganja mjera za njihovo uklanjanje, u skladu s načelima Direktive o uslugama, osiguravajući pritom potpunu provedbu načela Uredbe o geografskom blokiranju u korist potrošača i klijenata;
17. podsjeća da, prema članku 1. stavku 5. Uredbe, ona ne bi trebala utjecati na pravo o autorskom pravu; naglašava da je Parlament, u skladu s klauzulom o preispitivanju Uredbe, zatražio da Komisija ocijeni treba li se Uredba primjenjivati i na elektronički pružene usluge čija je glavna značajka omogućavanje pristupa i korištenja djelima zaštićenima autorskim pravom ili drugim zaštićenim sadržajima, uključujući prodaju djela zaštićenih autorskim pravom ili zaštićenih sadržaja u nematerijalnom obliku, pod uvjetom da trgovac ima potrebna prava za relevantna područja¹³; podsjeća na zaključke prvog kratkoročnog preispitivanja Uredbe o geografskom blokiranju u kojima je navedeno da bi se proširenjem ponude audiovizualnih djela, među ostalim kao odgovor na samoinicijativne zahtjeve pojedinačnih potrošača bez potrebe za dodatnim licencijama, potaknula prekogranična potražnja za audiovizualnim sadržajem, a time i kulturna raznolikost i širenje sadržaja novoj publici preko granica te je stoga potrebna daljnja analiza;
18. smatra da bi trebalo učiniti više kako bi se osigurali širenje i dostupnost djela i programa u EU-u, uključujući postojeće i nove kinematografske i audiovizualne sadržaje, čime bi se odrazilo bogatstvo i raznolikost kulture u Europi preko državnih granica; u tom pogledu prepoznaje iznimnu važnost podupiranja europskih koprodukcija, sinkroniziranja ili titovanja na 24 službena jezika EU-a te prikazivanja djela na međunarodnoj razini; poziva Komisiju da u partnerstvu s industrijom predloži inicijativu kojom bi se osiguralo da nagrađeni europski filmovi, kao što su dobitnici Nagrade publike LUX, budu dostupni diljem EU-a;
19. pozdravlja napredak postignut u pogledu dostupnosti glazbe, e-knjiga, videoigara i softverskih proizvoda i usluga u više kataloga, kako u modelima pretplate tako i u modelima koji se temelje na transakcijama; podsjeća da geografsko blokiranje u sektoru knjiga ne predstavlja problem za veliku većinu potrošača; žali zbog tek ograničenih poboljšanja dostupnosti audiovizualnog sadržaja i sportskih događanja uživo u više različitim kataloga, što pridonosi percepciji potrošača da sektor audiovizualnih usluga primjenjuje najvišu razinu geografskog blokiranja; prepoznaje osobito negativan učinak praksi geografskog blokiranja na građane koji žive u prekograničnim regijama ili

¹³ [Europska Komisija, „Study on the impacts of the extension of the scope of the geo-blocking regulation to audiovisual and non-audiovisual services giving access to copyright protected content” \(Studija o utjecajima proširenja područja primjene Uredbe o geografskom blokiranju na usluge kojima se omogućuje pristup sadržaju zaštićenom autorskim pravom koji jest i onom koji nije audiovizualne prirode\), 2020.](#)

pripadaju jezičnim manjinama;

20. ističe popularnost različitih alata koje potrošači upotrebljavaju za izbjegavanje ograničenja geografskog blokiranja, uključujući alate kojima se pruža neovlašteni pristup sadržaju zaštićenom autorskim pravom, posebno za audiovizualni sadržaj; smatra da je važno prepoznati da kontinuirana modernizacija i prilagodba poslovnih modela u sektoru audiovizualnih usluga novim očekivanjima potrošača u smislu cjenovne pristupačnosti, fleksibilnosti i kvalitete sadržaja može biti učinkovitija od potkopavanja stvarne uporabe takvih alata;
21. uviđa da dva propisa već predstavljaju iznimku u pogledu teritorijalne ekskluzivnosti u audiovizualnom sektoru, a to su Uredba o prenosivosti, kojom se predviđa prenosivost pretplate na uslugu internetskog sadržaja u svim državama članicama, te Direktiva (EU) 2019/789 o ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava koja se primjenjuju na određene internetske prijenose, kojom se omogućava pristup vijestima i informativnim programima te vlastitim produkcijama organizacija za radiodifuziju na području Europske unije koje one u potpunosti financiraju; vjeruje da je osobito Uredba o prenosivosti donijela značajne koristi potrošačima koji očekuju kontinuirani pristup svojim uslugama kada su privremeno prisutni u drugoj državi članici; prima na znanje izvešće Komisije iz lipnja 2022. o primjeni Uredbe o prenosivosti u kojem se objašnjava da je pravna fikcija utvrđena u članku 4. te uredbe omogućila prevladavanje teritorijalnih ograničenja autorskih prava i srodnih prava bez znatnoga gubitka prihoda nositelja prava; poziva Komisiju da procijeni mogućnost primjenjivanja sličnog pristupa u Uredbi o geografskom blokiranju;
22. pozdravlja činjenicu da je Komisija konačno pokrenula dijalog s dionicima o pristupu audiovizualnom sadržaju i njegovoj dostupnosti diljem EU-a, kako je najavljeno u prvom kratkoročnom preispitivanju Uredbe o geografskom blokiranju i Akcijskom planu za mediji i audiovizualni sektor iz prosinca 2020.; podsjeća da je svrha dijaloga bila uspostaviti posebne mjere za poboljšanje prekograničnog pristupa audiovizualnom sadržaju i njegove dostupnosti te utvrditi posebne ciljeve u tom pogledu; žali zbog toga što dijalog s dionicima dosad nije pružio jasan plan s detaljnim koracima za poboljšanje prekograničnog pristupa audiovizualnom sadržaju i njegove prekogranične dostupnosti;
23. naglašava da su potrebne daljnje radnje kako bi se ispunila očekivanja potrošača u pogledu dostupnosti u više kataloga i prekograničnog pristupa sportskim događanjima putem usluga internetskog prijenosa, kao što su tržišne inicijative i partnerstva u industriji za daljnju distribuciju sadržaja diljem EU-a te povećanje pristupa sadržaju i njegove dostupnosti; stoga poziva Komisiju i države članice da pažljivo procijene sve opcije koje će smanjiti neopravdane i diskriminirajuće prepreke u sklopu geografskog blokiranja za pristup audiovizualnim uslugama i sportskim događajima te da istovremeno uzme u obzir mogući učinak na postojeće poslovne modele i financiranje dostupno kreativnom sektoru; ističe da financiranje audiovizualnih i kinematografskih djela uključuje vrlo velika ulaganja; poziva Komisiju da Parlamentu predstavi detaljan ishod svojeg dijaloga s dionicima o mogućem proširenju područja primjene Uredbe o geografskom blokiranju na audiovizualni sadržaj, uključujući konkretne korake i posebne ciljeve za poboljšanje prekograničnog pristupa audiovizualnom sadržaju i njegove prekogranične dostupnosti, čime bi se odrazilo bogatstvo i raznolikost kulture u Europi;

24. u tom kontekstu poziva Komisiju da predloži konkretna rješenja kojima će se potrošačima, a posebno građanima koji žive u prekograničnim regijama ili koji pripadaju jezičnim manjinama, omogućiti zakonit prekogranični pristup različitom sadržaju iz više kataloga; podsjeća na obvezu Komisije da izvješćuje o evaluaciji Uredbe o geografskom blokiranju te preporučuje da se ta evaluacija poprati sveobuhvatnom revizijom Uredbe o geografskom blokiranju najkasnije do 2025., s posebnim naglaskom na uključivanju audiovizualnih usluga u područje primjene Uredbe; istodobno uvida potrebu za dalnjom procjenom mogućeg učinka na sveukupnu dinamiku audiovizualnog sektora kako bi se osigurali održivi poslovni modeli za gospodarske subjekte; preporučuje da bi zbog složenosti tog sektora kao rezultat čimbenika kao što su raznolikost sadržaja, pružatelja usluga, poslovnih modela, preferencija potrošača i modela licenciranja te složeni lanci vrijednosti, Komisija trebala razmotriti postupan pristup usmjeren na posebne vrste i modele distribucije u audiovizualnom sektoru te prikupiti dodatne dokaze prije poduzimanja dalnjih koraka; preporučuje da je potrebno istodobno osigurati realistične vremenske okvire za sve potencijalne promjene koje će pružateljima audiovizualnih usluga omogućiti da svoje poslovne modele na odgovarajući način prilagode novim pravilima i osiguraju očuvanje kulturne raznolikosti i kvalitete sadržaja;
25. podsjeća na važnost podupiranja politike europskih koprodukcija, kojima se odražava bogatstvo i raznolikost europske kulture, te na važnost intenzivnije međunarodne distribucije djela; poziva Komisiju da putem programa Kreativna Europa MEDIA financira odabrane iznimne europske filmove koji bi bili dostupni na internetu u svim zemljama i na svim jezicima; poziva Komisiju da financira više projekata za sinkroniziranje i titlovanje audiovizualnih djela u okviru programa MEDIA te da se posveti poboljšanju pristupa djelima filmske baštine; zabrinut je zbog toga što do geografskog blokiranja dolazi i u slučaju audiovizualnih produkcija koje se financiraju ili sufinanciraju iz Unijina programa MEDIA te smatra da, kad god su sredstva EU-a uključena u financiranje audiovizualnog sadržaja, nijedan građanin EU-a ne bi smio biti lišen pristupa tom sadržaju;
26. napominje da su internetske glazbene usluge (internetskim prijenosom ili na zahtjev) široko dostupne diljem EU-a te da je većina glavnih usluga internetskog prijenosa glazbe dostupna u svim državama članicama EU-a, što se odražava u sve većem interesu potrošača za prekogranični pristup glazbi; zabrinut je zbog toga što i dalje postoje prepreke za potrošače u pristupu uslugama internetskog prijenosa glazbe u drugoj državi članici, posebno u pogledu automatske promjene primjenjivih uvjeta ili prihvatanja metoda plaćanja;
27. poziva Komisiju i države članice da nastave usklajivati relevantno zakonodavstvo te da predlože upotrebu načela uzajamnog priznavanja u okviru strategije za jedinstveno digitalno tržište kako bi se smanjili rizici i troškovi za trgovce koji posluju prekogranično i kako bi ih se potaknulo da u većoj mjeri prekogranično isporučuju robu ili usluge;
28. poziva Komisiju da nastavi pratiti tržišna kretanja u vezi s pristupom klijenata ponudama proizvoda i usluga na jedinstvenom tržištu, pri čemu bi poseban naglasak trebala staviti na utjecaj praksi geografskog blokiranja na prijevozne, finansijske i zdravstvene usluge te telekomunikacije, među ostalim kako bi se zaustavilo blokiranje usluga koje pružaju operateri mobilnih mreža u pograničnim regijama EU-a, te na

potencijalne koristi njihova uključivanja u Uredbu; naglašava da bi Komisija u analiziranju potencijalnog proširenja Uredbe na te sektore trebala razmotriti njihove posebne značajke i regulatorne okvire kako bi se osiguralo da predložene promjene budu izvedive i korisne; potiče Komisiju da pokrene postupak sveobuhvatnog savjetovanja s dionicima iz tih sektora te predstavnicima potrošača i akademskom zajednicom kako bi se dobio njihov uvid i prikupile povratne informacije o potencijalnom proširenju Uredbe na te usluge;

29. poziva države članice i Komisiju da redovito ažuriraju i dopunjavaju statistike o pritužbama koje su primila nacionalna provedbena tijela kako bi se bolje utvrdila moguća problematična područja za potrošače; ističe da bi, u tom kontekstu, redovite provedbe tajnog kupovanja i usporedba s akcijama tajnog kupovanja iz 2015. i 2019. mogle pomoći u utvrđivanju trajnih problema;
30. poziva na cjelokupnu procjenu mogućih sinergija s drugim mjerama strategije jedinstvenog digitalnog tržišta, kao što su promjene u području PDV-a za prekograničnu e-trgovinu koje su stupile na snagu 1. srpnja 2021. i koje bi trebale smanjiti troškove usklađenosti za trgovce s prekograničnim poslovanjem i stoga potaknuti više trgovaca na dostavu robe ili usluga preko granice, te s Uredbom (EU) 2018/644¹⁴ o uslugama prekogranične dostave paketa koja bi trebala pomoći u povećanju transparentnosti prekograničnih tarifa;
31. poziva države članice da pojačaju napore koje ulažu u potpunu primjenu Uredbe i da se uključe u veću suradnju u okviru mreže za suradnju u području zaštite potrošača;
32. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

¹⁴ Uredba (EU) 2018/644 od 18. travnja 2018. o uslugama prekogranične dostave paketa, SL L 112, 2.5.2018., str. 19.

MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE

upućeno Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

o provedbi Uredbe o geografskom blokiranju iz 2018. na jedinstvenom digitalnom tržištu (2023/2019(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje (*): Sabine Verheyen

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za kulturu i obrazovanje poziva Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. podsjeća na ključnu važnost filmskog i audiovizualnog sektora te drugih kreativnih sektora s internetskim sadržajem zaštićenim autorskim pravima za EU na gospodarskoj i kulturnoj razini te smatra da su ti sektori ključni za očuvanje kulturne i jezične raznolikosti EU-a te medijskog pluralizma; ističe da je europski filmski i audiovizualni sektor ugrožen te da je pretrpio gubitke prihoda zbog pandemije bolesti COVID-19;
2. pozdravlja nalaze iz ovog izvješća o ocjeni, koji potvrđuju da proširivanje područja primjene ove Uredbe na internetski sadržaj zaštićen autorskim pravima ne bi donijelo znatne koristi za potrošače u pogledu odabira sadržaja i da bi imalo negativne posljedice u pogledu troška i pluralizma ponuda sadržaja;
3. naglašava da je ulaganje u produkciju, distribuciju i prikazivanje filmova visokorizičan pothvat te da se to ulaganje štiti jamčenjem ekskluzivnosti filma na određenom području;
4. konstatira da filmski i audiovizualni sektor ima širok raspon dionika, koji obuhvaćaju brojna mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), uključujući velik broj vrlo inovativnih i kreativnih neovisnih poduzeća za izradu i distribuciju filmova te kina koji proizvode, distribuiraju i prikazuju širok raspon sadržaja diljem EU-a;
5. naglašava pragmatično i kontinuirano prilagođavanje filmskog i audiovizualnog sektora u Europi kulturnoj i gospodarskoj stvarnosti Unije koja obuhvaća 27 zemalja, s različitim nacionalnim i regionalnim kulturama, navikama, tržišnim uvjetima i potražnjom publike, za što je potreban prilagođen pristup razvoju, proizvodnji i distribuciji sadržaja;
6. naglašava ključna načela financiranja filmskog i audiovizualnog sektora, posebno autorska prava i neizostavnu teritorijalnu i isključivu dodjelu prava licenciranja i ugovorne slobode te napominje da je lanac vrijednosti u području filma usko povezan ekosustav; naglašava da ono što se događa na internetu utječe i na ono što se događa

izvan interneta; podsjeća da su vremenska i teritorijalna ekskluzivnost usko povezane;

7. naglašava da dijalog o dostupnosti djela, koji je pokrenula Komisija u okviru Akcijskog plana za medijski audiovizualni sektor, još nije doveo do konkretnog napretka; podsjeća na izvješće Komisije kojim se potvrđuje da se pristup filmskim naslovima dostupnima u svakoj državi članici EU-a uvelike razlikuje;
8. u tom pogledu pozdravlja Komisiju prvu kratkoročnu reviziju Uredbe (EU) 2018/302¹⁷ (Uredba o geografskom blokiranju) kojom se podupire kontinuirano isključivanje audiovizualnih usluga iz područja primjene te uredbe;
9. pozdravlja zaključke Vijeća od 30. studenoga 2021. i 4. travnja 2022. u kojima se ističe važnost teritorijalne ekskluzivnosti i ekskluzivnog licenciranja za održivost audiovizualnog sektora;
10. ponavlja činjenicu da se ekskluzivnim teritorijalnim licenciranjem trenutačno osigurava održivo financiranje filmova i audiovizualnog sadržaja te doprinosi osiguravanju raznolikosti sadržaja i kulturnoj raznolikosti, pluralizmu, te širokom rasponu poslovnih modela distribucije, od kojih u konačnici imaju koristi potrošači u EU-u;
11. ističe postignuća Uredbe (EU) 2017/1128 o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu¹⁸, kojom se preplatnicima na prenosive usluge internetskih sadržaja koje im se zakonito pružaju u njihovoj državi članici boravišta omogućuje da tim uslugama mogu pristupiti i njima se koristiti kada se privremeno nalaze u drugoj državi članici, pri čemu se ne ometa lanac vrijednosti proizvođača audiovizualnih sadržaja; podsjeća na važnost prenosivosti u poboljšanju dostupnosti filmova i audiovizualnog sadržaja kada europski građani putuju u inozemstvo te poziva na daljnju procjenu njezine učinkovitosti i konkretne primjene u svjetlu potrošačkih navika koje se brzo mijenjaju i tržišnih trendova u tom sektoru;
12. naglašava da trenutačni sustav teritorijalne ekskluzivnosti u području sporta pomaže u održavanju kvalitete sadržaja i opskrbe sadržajem te nudi održivost organizatorima sportskih događanja, istodobno osiguravajući financiranje sportova na lokalnoj razini i ulaganje u promicanje talenata;
13. smatra da bi uključivanje audiovizualnih usluga u područje primjene Uredbe o geografskom blokiranju dovelo do znatnog gubitka prihoda, čime bi se ugrozila ulaganja u nove sadržaje, uz istodobno narušavanje ugovorne slobode i smanjenje kulturne raznolikosti u proizvodnji, distribuciji, promociji i prikazivanju sadržaja; naglašava da bi takvo uključivanje dovelo do manjeg broja distribucijskih kanala, što bi u konačnici dovelo do povećanja cijena za potrošače;
14. naglašava da se teritorijalnim licenciranjem distributerima i kinematografskim operaterima omogućuje veća fleksibilnost u zajedničkom radu kako bi stvorili tržište za

¹⁷ Uredba (EU) 2018/302 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2018. o rješavanju pitanja neopravdanoga geografskog blokiranja i drugih oblika diskriminacije na unutarnjem tržištu na temelju državljanstva, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana klijenata te o izmjeni uredbi (EZ) br. 2006/2004 i (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ (SL L 60I, 2.3.2018., str. 1.):

¹⁸ Uredba (EU) 2017/1128 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu, SL L 168, 30.6.2017., str. 1.

svoj sadržaj na njihovim područjima, primjerice različitim počecima prikazivanja filmova u kinima, istodobno osiguravajući usklađenost s nacionalnim pravilima o medijskoj kronologiji, kao i ciljanim marketinškim kampanjama, uzimajući u obzir kulturne i jezične posebnosti;

15. ističe da nedavni podaci Europskog audiovizualnog opservatorija dokazuju da tržište publici stavlja na raspolaganje sve veći broj europskih filmova diljem Europe; uviđa da taj porast dostupnosti dokazuje da se poslovnim modelom teritorijalne ekskluzivnosti osigurava obilje filmova i da je isključivanje audiovizualnih usluga iz područja primjene Uredbe i dalje svrshishodno;
16. ističe da bi takvo uključivanje srednjoročno i dugoročno moglo dovesti do niza negativnih učinaka na stvaranje, financiranje, produkciju, distribuciju, promidžbu i upotrebu filmova i audiovizualnih sadržaja, čime bi se moglo našteti kulturnoj raznolikosti i cijelom vrijednosnom lancu koji se u potpunosti oslanja na načelo teritorijalnosti;
17. podsjeća da, kako je navedeno u izvješću Komisije iz studenoga 2020. o prvom kratkoročnom preispitivanju Uredbe o geografskom blokiranju, geografsko blokiranje u sektoru knjiga ne izaziva zabrinutost za veliku većinu potrošača, te da bi uključivanje e-knjiga u područje primjene Uredbe dovelo do gubitka prihoda, čime bi se ugrozila ulaganja u nove sadržaje, a istodobno bi se narušila ugovorna sloboda, smanjila kulturna raznolikost, povećao monopol nekolicine dominantnih aktera na tržištu, dok bi se mnoga mala i srednja poduzeća istisnula s tržišta, čime bi se ugrozila alternativna ili neovisna ponuda pri čemu gotovo da i ne bi bilo koristi za potrošače;
18. smatra da bi uključivanje glazbenih usluga u područje primjene Uredbe o geografskom blokiranju dovelo do znatnog gubitka prihoda, čime bi se ugrozila ulaganja u nove sadržaje, uz istodobno narušavanje ugovorne slobode, smanjenje kulturne raznolikosti u proizvodnji, distribuciji i prikazivanju sadržaja te porast cijena za potrošače;
19. smatra da takvo uključivanje posebno može dovesti do usklađivanja cijena na štetu potrošača, zbog povećanja cijena u zemljama u kojima teritorijalna ekskluzivnost omogućuje ponudu sadržaja do cjenovne točke usklađene s kupovnom moći potrošača;
20. smatra da bi trebalo učiniti više kako bi se osigurali cirkuliranje i dostupnost djela i programa u EU-u, uključujući postojeće i nove kinematografske i audiovizualne sadržaje, čime bi se odrazilo bogatstvo i raznolikost kulture u Europi preko njezinih granica; u tom pogledu prepoznaje iznimnu važnost podupiranja europskih koprodukcija, sinkroniziranja ili titlovanja na 24 službena jezika EU-a te prikazivanja djela na međunarodnoj razini; poziva Komisiju da u suradnji s industrijom pokrene inicijativu kojom bi se osiguralo da europski nagrađeni filmovi, kao što su dobitnici Nagrade publike LUX, budu dostupni diljem EU-a te da širi katalog usluga videa na zahtjev bude dostupan preko granica kako bi se ostvario daljnji povrat ulaganja na nekoliko domaćih tržišta;
21. poziva Komisiju da započne rad na mogućnosti otkrivanja europskih djela na internetu i da preispita ulogu, učinak i transparentnost algoritama za preporučivanje u kulturnom sektorу;

22. napominje da pružanje potpore titlovanju i sinkronizaciji sadržaja povećava ne samo potražnju i dostupnost u različitim zemljama nego i njegovu pristupačnost; skreće pozornost na povećanje broja europskih sadržaja za publiku diljem Europe i poziva na daljnja ulaganja država članica i sektora;
23. podsjeća na važnost članka 7. Direktive 2010/13/EU (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) i naglašava da bi se pristupačnost sadržaja trebala tumačiti na temelju njezina potpunog područja primjene; poziva na jačanje njezine primjene, među ostalim za osobe s oštećenim slušom i slabovidnim osobama, kako bi se osigurao uključiv pristup audiovizualnom sadržaju te pristup svim europskim građanima;
24. podržava poticanje europske kulturne raznolikosti i raznolikosti sadržaja, što u konačnici koristi europskim potrošačima;
25. podsjeća na jedinstvenu prirodu iskustva koja pruža sektor kinematografije, i u kontekstu vrijednosti prikazivanja u kinima, te poziva države članice da podržavaju daljnja takva prikazivanja, istodobno držeći korak s promjenjivim navikama i potrošačkim obrascima građana;
26. ponavlja da su potrebna ulaganja kako bi se predvidjele daljnje promjene na tržištu, potaknula pojava novih formata i ojačala prisutnost raznolikih ponuda poduzeća iz EU-a na internetu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	18.7.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 23 3 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerervert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Martina Michels, Niklas Nienass, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Ibán García Del Blanco, Rob Rooken, Marc Tarabella
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Angel Dzhambazki, Erik Marquardt

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

23	+
ECR	Angel Dzhambazki, Rob Rooken
ID	Christine Anderson
NI	Marc Tarabella
PPE	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva
S&D	Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Predrag Fred Matić, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Niyazi Kizilyürek, Martina Michels

3	-
Verts/ALE	Romeo Franz, Erik Marquardt, Niklas Nienass

2	0
NI	Andrea Bocskor
S&D	Petra Kammerervert

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVNA PITANJA

upućeno Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

o provedbi Uredbe o geografskom blokiranju iz 2018. na jedinstvenom digitalnom tržištu (2023/2019(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Karen Melchior

PRIJEDLOZI

Odbor za pravna pitanja poziva Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 30. studenoga 2020. o prvom kratkoročnom preispitivanju Uredbe o geografskom blokiranju (COM(2020)0766),
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2018. o minimalnim standardima za manjine u EU-u¹,
 - uzimajući u obzir europsku građansku inicijativu naslovljenu „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” (Paket mjera za zaštitu manjina – milijun potpisa za raznolikost u Europi) i rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o toj inicijativi²,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/302 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2018. o rješavanju pitanja neopravdanoga geografskog blokiranja i drugih oblika diskriminacije na unutarnjem tržištu na temelju državljanstva, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana klijenata te o izmjeni uredbi (EZ) br. 2006/2004 i (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ³ („Uredba o geografskom blokiranju”),
- A. budući da se Uredbom o geografskom blokiranju ne rješava problem geografskog blokiranja digitalnog medijskog sadržaja; budući da se Uredbom nalaže preispitivanje kako bi se ocijenilo treba li njezino područje primjene proširiti na elektroničke usluge čija je glavna značajka omogućavanje pristupa djelima ili drugim sadržajima zaštićenima autorskim pravom i njihovo korištenje, a koji se pružaju na temelju isključivih teritorijalnih licencija, uključujući usluge čija je glavna svrha ponuda e-knjiga, glazbe ili videoigara, pristup emitiranju sportskih događanja i kinematografskim uslugama, bez obzira na njihov način proizvodnje, distribucije ili prijenosa, kao i

¹ SL C 363, 28.10.2020., str. 13.

² SL C 445, 29.10.2021., str. 70.

³ SL L 60I, 2.3.2018., str. 1.

- radijsko emitiranje⁴;
- B. budući da je audiovizualni sektor od ključne važnosti za EU i na gospodarskoj i na kulturnoj razini; budući da je taj sektor ključan za očuvanje kulturne i jezične raznolikosti EU-a te medijskog pluralizma;
 - C. budući da audiovizualni sektor čini velik broj vrlo inovativnih i kreativnih neovisnih proizvodnih i distribucijskih poduzeća različitih veličina, uključujući mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća, koja proizvode, distribuiraju i prikazuju širok raspon sadržaja; budući da je 2019. audiovizualni sektor EU-a zapošljavao oko 490 000 ljudi⁵;
 - D. budući da su audiovizualne usluge i usluge povezane sa sadržajem zaštićenim autorskim pravom ili djelima u nematerijalnom obliku, kao što su usluge internetskog prijenosa glazbe i e-knjige, bile isključene iz područja primjene Uredbe o geografskom blokiraju; budući da Komisija mora preispitati to isključenje; budući da su i druge usluge, kao što su finansijske, zdravstvene, socijalne usluge i usluge prijevoza, bile isto isključene;
 - E. budući da isključivo teritorijalno licenciranje trenutačno omogućava održivo financiranje filmova i audiovizualnog sadržaja i doprinosi osiguravanju raznolikosti sadržaja i kulturnog pluralizma te širokoj ponudi poslovnih modela distribucije;
 - F. budući da preispitivanje Komisije pokazuje da europski potrošači imaju pristup samo malom dijelu ukupnog sadržaja dostupnog na internetu u Uniji; budući da broj potrošača koji pokušavaju pristupiti sadržaju digitalnih medija koji se nudi u drugim državama članicama brzo raste i da je trećina građana izrazila interes za to; budući da se Uredbom o prenosivosti⁶ ne mogu ukloniti sve prepreke za pristup digitalnom medijskom sadržaju zbog njezina razgraničenog područja primjene;
 - G. budući da je EU posljednjih godina olakšao prekogranični pristup audiovizualnom sadržaju uklanjanjem određenih prepreka distribuciji sadržaja povezanih s autorskim pravima donošenjem Uredbe o prenosivosti kojom se potrošačima omogućuje da tijekom putovanja unutar EU-a i dalje pristupaju svojoj plaćenoj usluzi preplate, kao i Direktivom o internetskim televizijskim i radijskim programima⁷ kojom se olakšava prekogranična dostupnost određenih televizijskih programa u okviru internetskih usluga radiotelevizijskih kuća i za koju još uvek nije provedena odgovarajuća evaluacija; budući da su u izvješću o primjeni Uredbe o prenosivosti objavljenom u lipnju 2022. službe Komisije utvrstile i istražile probleme s ispunjavanjem obveza pojedinih platformi za usluge videosadržaja na zahtjev; budući da Parlamentu nisu dostavljene

⁴ Uredba o geografskom blokiraju ne primjenjuje se na djelatnosti iz članka 2. stavka 2. Direktive 2006/123/EZ.

⁵ Prema izvješću „European Media Industry Outlook” (Izgledi europske medijske industrije) iz svibnja 2023., radna mjesta u produkciji činila su 42 % radnih mjesta u audiovizualnom sektoru, radiotelevizijske kuće činile su 34 % (uključujući informativne usluge te infrastrukturni/tehnički rad), kina 13 %, postprodukcija 7 % i distribucija 3 %. U razdoblju 2011. – 2019. došlo je do povećanja produkcije u EU-u nakon što se povećao broj platformi za internetski prijenos. Zaposlenost u televiziji povećala se za više od 25 % u istom razdoblju.

⁶ Uredba (EU) 2017/1128 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu, SL L 168, 30.6.2017., str. 1.

⁷ Direktiva (EU) 2019/789 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju pravila o ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava koja se primjenjuju na određene internetske prijenose organizacija za radiodifuziju i reemitiranja televizijskih i radijskih programa te o izmjeni Direktive Vijeća 93/83/EEZ (SL L 130, 17.5.2019., str. 82.).

nikakve povratne informacije o toj ključnoj istrazi, zbog čega taj sektor nema informacije o preostalom raspoloživom manevarskom prostoru za povećanje prekograničnog pristupa većem broju sadržaja na internetu;

- H. budući da je u svojoj Rezoluciji od 17. veljače 2022. o suzbijanju necarinskih i neporeznih prepreka na jedinstvenom tržištu⁸ Parlament podsjetio da unatoč Uredbi o geografskom blokiranju i dalje postoje određene prepreke, posebno u pružanju audiovizualnih usluga i sadržaja, te da se ti problemi očituju u smanjenju povjerenja potrošača u prekograničnu internetsku kupnju na jedinstvenom digitalnom tržištu;
- I. budući da se Uredbom o prenosivosti potrošačima koji su u vlastitoj državi članici EU-a kupili digitalni medijski sadržaj ili su se pretplatili na usluge digitalnog medijskog sadržaja omogućuje pristup njihovom sadržaju i plaćenim pretplatama kad privremeno borave u drugoj državi članici EU-a; budući da zbog geografskog blokiranja trajna promjena boravišta trenutačno podrazumijeva ponovno pregovaranje o pružanju takvih usluga s pružateljem usluga koji posluje u novoj zemlji boravišta, unatoč tome što je potrošač zakonito stekao pravo pristupa i korištenja u svojoj državi članici podrijetla;
- J. budući da jedinstveno tržište obuhvaća područje bez unutarnjih granica koje se temelji, između ostalog, na slobodnom kretanju osoba i usluga; budući da je u tu svrhu potrebno osigurati da građani koji su kupili digitalni medijski sadržaj u svojoj državi članici boravišta mogu pristupiti tom sadržaju i upotrebljavati ga i kada se privremeno nalaze u drugoj državi članici, primjerice kad su na godišnjem odmoru, kad putuju iz privatnih ili profesionalnih razloga ili kad studiraju u inozemstvu;
- K. budući da zbog geografskog blokiranja građani koji žive u pograničnim regijama ili pripadaju jezičnim manjinama često ne mogu pristupiti velikoj većini sadržaja na svojim materinskim jezicima; budući da su nastojanja javnih radiotelevizijskih kuća i u okviru Direktive o internetskim televizijskim i radijskim programima da se poboljša situacija rezultirala samo ograničenim pristupom programima o aktualnim događajima, što znači da su pristup jezičnih manjina i građana koji žive u pograničnim regijama velikoj većini kulturnih sadržaja i njihovo uživanje i dalje vrlo ograničeni;
- L. budući da je u svojoj Rezoluciji od 13. studenoga 2018. o minimalnim standardima za manjine u EU-u Parlament pozvao Komisiju i države članice da pri licenciranju medijskih usluga uzmu u obzir nacionalne i etničke manjine te je potaknuo Komisiju da stvori potrebne pravne i regulatorne uvjete kako bi se osigurala sloboda pružanja pristupa, prijenosa i prijema audiovizualnih sadržaja u regijama u kojima žive manjine; budući da je u europskoj građanskoj inicijativi „Minority SafePack“ predložena izmjena kojom bi se osigurala sloboda pružanja usluga i sloboda prijema audiovizualnih sadržaja u regijama u kojima žive manjine te se pozvalo na rješavanje tih pitanja stvaranjem jedinstvenog europskog sustava autorskih prava koja će rezultirati uklanjanjem prepreka licenciranju u Uniji; budući da je u svojoj Rezoluciji od 17. prosinca 2020. Parlament izrazio potporu europskoj građanskoj inicijativi „Minority SafePack“ te je pozdravio plan Komisije da započne dijalog s dionicima o audiovizualnom sadržaju u okviru svojeg Akcijskog plana za medijski i audiovizualni sektor, na temelju Komisijine detaljne provjere stanja u pogledu Uredbe o geografskom blokiranju, te je naglasio potrebu da se u budućim propisima uzmu u obzir pitanja manjinskih jezika;

⁸ SL C 342, 6.9.2022., str. 212.

- M. budući da su u Direktivi 2006/123/EZ iz njezina područja primjene isključene „audiovizualne usluge, uključujući kinematografske, bez obzira na način njihovog produciranja, distribucije i prijenosa”⁹ u skladu s člankom 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- N. budući da je Komisija organizirala dijalog s dionicima s manjinama i sa skupinama za zaštitu potrošača te s audiovizualnim sektorom kako bi raspravila o konkretnim načinima za poticanje cirkulacije audiovizualnog sadržaja i poboljšanje pristupa potrošača audiovizualnom sadržaju širom EU-a; budući da je u okviru tog dijaloga prepoznata raznolikost sektora, ali dogovor nije postignut; budući da su tijekom dijaloga sve trgovinske organizacije iz audiovizualnog sektora istaknule važnost teritorijalnog licenciranja;
- O. budući da piratstvo audiovizualnog sadržaja, uključujući sadržaj uživo, šteti audiovizualnom sektoru, uključujući kulturni, kreativni i sportski sektor; budući da je Parlament dosljedno pozivao na donošenje posebnog zakonodavnog prijedloga koji se temelji na Aktu o digitalnim uslugama¹⁰ i drugom zakonodavstvu EU-a kako bi se riješio problem piratstva; budući da je Komisija izdala preporuku za suzbijanje internetskog piratstva; budući da su, međutim, preporuke neobvezujuće prirode i stoga donose slabe rezultate;
- P. budući da trajne prepreke pristupu sadržaju digitalnih medija, kao što su cijena, fragmentacija, geografsko blokiranje i nedostupnost sinkronizacije ili titlova pogoduju tome da se građani, kako bi pristupili sadržaju, koriste metodama nezakonite distribucije; budući da bi se poboljšanjem zakonitog pristupa digitalnom sadržaju povećalo povjerenje građana u digitalne usluge i zajamčila veća pravna sigurnost i za korisnike i za nositelje prava;
- Q. budući da nedostatak mjera u audiovizualnom sektoru za rješavanje dugotrajnih problema s kojima se suočavaju jezične manjine naglašava potrebu za snažnim prilagođenim odgovorom;
- R. budući da se u članku 3. Uredbe (EU) 2021/818 o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.)¹¹ navodi da su ciljevi programa zaštita, razvoj i promicanje europske kulturne i jezične raznolikosti i baštine. budući da se potprogramom MEDIA nastoji poboljšati pristup sinkronizaciji i titlovanju kako bi se povećala distribucija europskih kulturnih programa u cijeloj Uniji;
- S. budući da, iako je televizija i dalje preferirana usluga Europljana za filmove i serije, njezina se uloga smanjuje u korist sadržaja na zahtjev, posebno među mlađim potrošačima; budući da bi sve manja uloga televizije i radija trebala potaknuti EU da razmotri načine za pomoći kreativnoj industriji suočenoj s tim promjenama, uključujući moguće promjene njihovih poslovnih modela, kako bi se osigurala gospodarska održivost audiovizualnog sektora i pristup potrošača sadržaju te kako bi se povećalo

⁹ Članak 2. stavak 2. Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.).

¹⁰ Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.).

¹¹ Uredba (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1295/2013 (SL L 189, 28.5.2021., str. 34.).

povjerenje građana u digitalne usluge i zajamčila pravna sigurnost; budući da su pravna rješenja za olakšavanje paneuropskog licenciranja sadržaja zaštićenog autorskim pravima koja se nude u okviru Direktive o internetskim televizijskim i radijskim programima ograničena na emitiranje i stoga ne mogu obuhvatiti cijelokupno područje primjene licenciranja sadržaja i pitanja pristupa u digitalnom okruženju;

- T. budući da je u kratkoročnom preispitivanju Uredbe o geografskom blokiraju iz 2018., koje je Komisija provela 2020., istaknuto da bi proširenje Uredbe o geografskom blokiraju moglo potaknuti rast isključivog licenciranja na razini EU-a i time smanjiti neopravdano geografsko bloiranje, posebno za sportska događanja na internetu; budući da se, međutim, u preispitivanju Komisije navodi da bi izmjene područja primjene Uredbe trebalo dodatno ocijeniti, kako bi u okviru preispitivanja audiovizualne usluge i dalje ostale izuzete;
- U. budući da geografsko bloiranje u sektoru knjiga ne predstavlja problem za veliku većinu potrošača;
 - 1. naglašava ključnu važnost svih usluga internetskog sadržaja zaštićenih autorskim pravima za EU i na gospodarskoj i na kulturnoj razini te smatra da te usluge doprinose zaštiti kulturne i jezične raznolikosti EU-a te medijskog pluralizma;
 - 2. uviđa činjenicu da će teritorijalno licenciranje u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju vjerojatno ostati glavni način za distribuciju sadržaja i licenciranje, ali naglašava da se iznimke od tog načina mogu opravdati u određenim slučajevima kako bi se poboljšao prekogranični pristup i dostupnost audiovizualnih sadržaja u EU-u za jezične manjine; naglašava da to podrazumijeva da se licencije za audiovizualni sadržaj u geografskom smislu prošire, kako bi obuhvaćale nacionalno definirano područje priznate jezične manjine susjedne zemlje, u kojoj se govori isti jezik, te da se pritom općenito govoreći ne dovodi u pitanje načelo teritorijalnosti;
 - 3. poziva Komisiju da, u skladu sa smjernicama za bolju regulativu, brzo stvori pravne i regulatorne uvjete kako bi se zajamčila sloboda pružanja usluga sadržaja digitalnih medija te da osigura širenje i primanje sadržaja digitalnih medija iz regija u kojima žive manjine, kako bi mogle pratiti i slušati sadržaj na svojem materinskom jeziku bez geografskog bloiranja tog sadržaja ako se on emitira ili pruža iz druge zemlje;
 - 4. ističe prednosti Uredbe o prenosivosti, posebno za građane koji privremeno borave u drugoj državi članici; poziva na daljnju procjenu konkretnе provedbe i djelotvornosti Uredbe o prenosivosti s obzirom na brze promjene potrošačkih navika i tržišne trendove u tom sektorу;
 - 5. uviđa da i dalje postoje prepreke pristupu za građane EU-a koji odluče iskoristiti pravo na slobodu kretanja i trajno se presele u drugu državu članicu; poziva Komisiju da istraži načine na koje se građanima može omogućiti pristup platformama javnih medija države članice čije državljanstvo imaju, bez obzira na to gdje borave, počevši od dalnjeg dijaloga s relevantnim dionicima i svim zainteresiranim stranama, među ostalim i predstavnicima potrošača, građana i mladih;
 - 6. poziva Komisiju da pokrene istraživanje o mogućnostima otkrivanja europskih djela na internetu kako bi se razmotrila uloga i transparentnost algoritama u sektoru kulture te da predloži smjerove djelovanja, posebno u pogledu standardizacije, pružanja

metapodataka, interoperabilnosti i alata za olakšavanje javnog pristupa;

7. poziva Komisiju da građanima zajamči dugoročan pristup sadržaju digitalnih medija koji su kupili, bez obzira na to gdje je taj sadržaj kupljen; podsjeća da sustav isključivog teritorijalnog licenciranja trenutačno osigurava održivo financiranje filmova i audiovizualnog sadržaja te je ključan za osiguravanje i raznolikost sadržaja i široke ponude poslovnih modela distribucije;
8. podsjeća na važnost podupiranja politika za promicanje europskih koprodukcija, kojima se odražava bogatstvo i raznolikost europske kulture, te podsjeća i na važnost jačanja međunarodne distribucije djela;
9. poziva Komisiju da blisko surađuje s telekomunikacijskim operaterima kako bi se osigurala odgovarajuća i pristupačna digitalna infrastruktura koja građanima omogućuje pristup platformama javnih medija odgovarajuće kvalitete i brzine; smatra da je važno poštovati načela privatnosti i sigurnosti podataka u svim mjerama koje se odnose na osiguravanje pristupa javnim medijskim platformama i prava na njihovo korištenje te potiče Komisiju da osigura poštovanje tih načela;
10. poziva Komisiju da predloži zakonodavstvo kojim bi se komercijalne pružatelje sadržaja digitalnih medija koji posluju u više država članica obvezalo da građanima Unije omoguće da kupe pristup katalogu države članice po vlastitom izboru;
11. poziva Komisiju da predloži zakonodavstvo kojim će se osigurati potpuna zaštita sadržaja u koji ulazu pružatelji digitalnih medijskih usluga; poziva Komisiju da osigura temeljitu i odgovarajuću procjenu provedbe Preporuke o borbi protiv internetskog piratstva sportskih događanja i drugih sadržaja uživo; potiče Komisiju da izradi zakonodavstvo koje se bavi internetskim piratstvom sadržaja uživo ako učinci preporuke ne budu dovoljni za zaštitu pogođenih sektora;
12. poziva Komisiju da u međuvremenu provede mјere kojima bi se komercijalne pružatelje sadržaja digitalnih medija koji posluju u više država članica obvezalo da Audiovizualnom europskom opservatoriju i nositeljima prava pruže podatke o djelima koje imaju na internetu i o svojoj publici kako bi se zakonski uspješnije utvrdila dostupnost djela;
13. poziva Komisiju da u okviru potprograma MEDIA, koji je dio programa Kreativna Europa, financira više projekata za sinkronizaciju i titlovanje audiovizualnih djela te da istraži mogućnosti kako različite europske produkcije učiniti dostupnima u cijeloj Uniji;
14. podsjeća da se Uredbom o geografskom blokiranju potrošačima omogućuje pristup uslugama internetskog sadržaja u drugim državama članicama ako pružatelj usluga ima prava na njihovu državnom području;
15. poziva Komisiju da poboljša praćenje provedbe Uredbe o geografskom blokiranju u državama članicama;
16. prepoznaje važnost glazbenog i audiovizualnog sektora za gospodarstvo Unije te ističe uključenost velikog broja mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća u audiovizualnu i glazbenu produkciju; naglašava da bi pri razmatranju budućeg zakonodavstva koje se odnosi na te sektore Komisija trebala osigurati da se svim prijedozima štiti njihova

gospodarska održivost, potiče kulturna raznolikost u proizvodnji sadržaja i promiče ulaganje u novi sadržaj;

17. smatra da bi Komisija pri pripremi zakonodavstva o distribuciji audiovizualnog sadržaja, glazbe i e-knjiga trebala pažljivo razmotriti učinak na dostupnost i cijenu sadržaja.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	24.10.2023	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	11 10 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Pascal Arimont, Geoffroy Didier, Ibán García Del Blanco, Pierre Karleskind, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Sabrina Pignedoli, Jiří Pospišil, Franco Roberti, Raffaele Stanganelli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Alessandra Basso, Caterina Chinnici, Heidi Hautala, Antonius Manders, Catharina Rinzema, Kosma Złotowski	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Clara Aguilera, Andrus Ansip, Estrella Durá Ferrandis, Katrin Langensiepen, Anne-Sophie Pelletier	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

11	+
ECR	Raffaele Stanganelli, Kosma Złotowski
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Pascal Arimont, Caterina Chinnici, Antonius Manders, Jiří Pospišil, Axel Voss, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Catharina Rinzema

10	-
ID	Gilles Lebreton
PPE	Geoffroy Didier
S&D	Clara Aguilera, Estrella Durá Ferrandis, Ibán García Del Blanco, Maria-Manuel Leitão-Marques, Franco Roberti
The Left	Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Heidi Hautala, Katrin Langensiepen

3	0
ID	Alessandra Bassi
Renew	Pierre Karleskind, Adrián Vázquez Lázara

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	25.10.2023	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	33 4 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Pablo Arias Echeverría, Laura Ballarín Cereza, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoş, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Maria Grapini, Svenja Hahn, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Maria-Manuel Leitão-Marques, Antonius Manders, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Geoffroy Didier, Malte Gallée, Claude Gruffat, Catharina Rinzema, Dominik Tarczyński, Stéphanie Yon-Courtin	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Eric Minardi	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

33	+
ECR	Adam Bielan, Eugen Jurzyca, Dominik Tarczyński
NI	Miroslav Radačovský
PPE	Pablo Arias Echeverría, Deirdre Clune, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoš, Dita Charanzová, Svenja Hahn, Catharina Rinzenma, Róza Thun und Hohenstein, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Alex Agius Saliba, Laura Ballarín Cereza, Brando Benifei, Biljana Borzan, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Leszek Miller
Verts/ALE	Anna Cavazzini, Malte Gallée, Claude Gruffat, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak

4	-
ID	Eric Minardi
PPE	Geoffroy Didier
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier

3	0
ID	Alessandra Bassi
S&D	René Repasi, Christel Schaldemose

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani